

RIKSADVOKATEN

Statsadvokatene
Politimestrene

REF.

VÅR REF.

2012/00991-011 IFO/hba
623.2

DATO

23.01.2013

ENKELTE SPØRSMÅL TIL INNHENTING OG KVALITETSSIKRING AV RETTSGENETISKE SAKKYNDIGHETSERKLÆRINGER – PÅTALEMYNDIGHETENS ANSVAR OG ROLLE

Innhenting av rettsmedisinske sakkyndighetserklæringer forutsetter at det utarbeides et skriftlig mandat med angivelse av de spørsmål og punkter som ønskes belyst, hvilket riksadvokaten har påpekt en rekke ganger. Det understrekes at dette gjelder også ved innhenting av rettsgenetiske sakkyndighetsvurderinger. Dukker det opp nye problemstillinger underveis i etterforskingen som krever videre undersøkelser og sakkyndig bistand, skal det utformes tilleggsmandat. Finner sakkyndige mandatet uklart eller ufullstendig, er det naturlig at de henvender seg til oppdragsgiver og ber om nærmere presiseringer. Det er heller ikke noe i veien for at påtalemyndigheten på forhånd konfererer med sakkyndige eller Den rettsmedisinske kommisjon om hvordan mandatet kan eller bør utformes. Dersom den sakkyndige unnlater å besvare deler av mandatet, for eksempel bare analyserer et utvalg av de innsendte prøvene, må det begrunnes.

For å sikre god og adekvat rolleforståelse med notoritet er det viktig at også uformell kontakt og kommunikasjon mellom politiet/påtalemyndigheten og den sakkyndige refereres og nedfelles skriftlig i notat eller rapport og som legges ved sakens dokumenter. Derved får partene og retten innsyn i hvordan mandatet er kommet i stand og på den måten kan en unngå antagelser og spekulasjoner om at den sakkyndige, for eksempel har påvirket politiets "veivalg" og retningen av etterforskingen.

Etter straffeprosessloven § 147 skal den sakkyndige sende kopi av sin erklæring til Den rettsmedisinske kommisjon for kvalitetssikring. I brev av 22. juni 2007 har kommisjonen gitt følgende retningslinjer om *avgrensning* av innsendelsesplikten for rettsgenetiske rapporter og erklæringer:

1. Rapporter som inneholder sporundersøkelser som avstrykes på vattpinne undersøkt med hensyn til epitel.

2. Rapporter med en sporprøve som gir full DNA profil samtidig som ingen referanseprøver er undersøkt.
3. Saker som er avsluttet/henlagt.
4. Rapporter med rene og fullstendige DNA profiler i både spor og referanseprøver.
5. Rapporter fra saker der biologisk spormateriale ikke kan påvises, eventuelt ikke gir DNA-resultat.

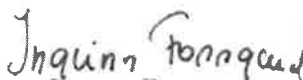
Videre kan det vises det til anmodningsskjema for sporanalyse, lagt inn i BL. Sendes det inn flere prøver bør det fremgå om alle ønskes analysert og, der det er aktuelt, hvilke som er prioritert.

I enkelte tilfeller vil kommisjonen ha behov for ytterligere informasjon eller avklaringer for å kunne utføre sin oppgave. Normalt skjer det ved at kommisjonen anmoder om tilleggserklæring jf. forskrift av 14. mars 2003 om Den rettsmedisinske kommisjon § 3 bokstav a. I brev av 26. mai 2008 til statsadvokatene og politimestrene understreket riksadvokaten påtalemyndighetens ansvar for å påse at det foreligger *endelig* uttalelse fra kommisjonen før hovedforhandling avholdes og i alminnelighet også før det treffes avgjørelse i påtalespørsmålet.

I kvalitetssikringsfasen har påtalemyndigheten ingen aktiv rolle ut over eventuelt å besvare faktiske, oppklarende spørsmål fra kommisjonen. Faglig uenighet, for eksempel om behovet for tilleggserklæring, må finne sin løsning i dialog mellom den sakkyndige og kommisjonen. Sistenevnte opplyser at i de meget få tilfellene hvor det ikke oppnås enighet, legges situasjonen åpent frem til avgjørelse for domstolen. Når riksadvokaten har funnet grunn til å ta opp dette spørsmålet, skyldes det at en har blitt kjent med at der har forekommet tilfeller hvor ansvarlig påtalejurist i forbindelse med en enkelt sak argumenterer mot behovet og begrunnelsen for tilleggserklæringen, som den sakkyndige var bedt om å sende inn til kommisjonen. Den faglige vurderingen derfra skal selvsagt ikke etterprøves av påtalemyndigheten på en slik måte.

Påtalemyndigheten kan derimot ta opp med kommisjonen spørsmål om det er behov for en tilleggsuttalelse fra den sakkyndige på bakgrunn av endrede omstendigheter eller at erklæringen gir foranledning til slike vurderinger. Det må alltid nøye vurderes om den avgitte uttalelse besvarer mandatet.

Tor-Aksel Busch

Ingunn Fossgard
førstestatsadvokat

Gjenpart: Den rettsmedisinske kommisjon, Postboks 8024 Dep, 0030 OSLO
Folkehelseinstituttet, Postboks 4404 Nydalen, 0403 OSLO
Justis- og beredskapsdepartementet, Sivilavdelingen
Kriminalpolitisenralen